

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 249

Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n raitiovaunukaluston pidentämiseen

TRE:2909/08.01.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh 050 326 7007 ja
rahoituspäällikkö Saara Unnanlahti, puh. 040 131 9484, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen Raitiotie Oy:n puolesta sitoudutaan omavelkaiseen takaukseen enintään 25,0 milj. euron lainamäärän takaisin maksamisesta korkoineen ja muine lainaehtoineen enintään 31 vuoden laina-ajaksi. Nostettava lainamäärä voi koostua erillisistä lainaeristä.

Takauksesta peritään vuotuinen 0,3 prosentin suuruinen takausprovisio.

Tampereen Raitiotie Oy:lle myönnettyjen nykyisten ja tulevien takausten vakuutena on tällä hetkellä yhteensä 500 milj. euron kiinnitykset.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle sekä toimitusjohtaja Pekka Sirviölle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Ilmari Nurminen poistui kokouksesta.

Perustelut

Tampereen Raitiotie Oy vastaa tilaajana Tampereen Ratikan raitiotieinfrastruktuurin toteutussuunnittelusta, rakentamisesta, kalustohankinnasta ja rahoituksen järjestämisestä sekä raitiotiejärjestelmän ylläpidosta.

Tampereen Ratikan matkustajamäärät ovat osoittautuneet ennustettua suuremmiksi. Vappuaattona 2024 ylitettiin 65 000 matkan rajapyykki, kun vuonna 2016 arvioitiin, että vuonna 2025, osan 2 avaamisen jälkeen, päivittäisiä matkoja tehdään 55 000 kappaletta. Erityisesti Hervannan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

raitiotiehaaralla on arjen ruuhka-aikoina ylikuormittumistilanteet olleet päivittäisiä. Syksyllä 2023 linjalla 3 (Hervanta-Santalahti) siirryttiin iltapäivän ruuhka-aikoina 6 minuutin vuoroväleihin optimaalisen 7,5 minuutin sijaan.

Vuorovälin tihentäminen edellyttää lisäkalustoa. Esimerkiksi Hervanta-Santalahti-linjan kierrosaika eli vaunun matka-aika Hervannasta Santalahteen ja Santalahdesta takaisin Hervantaan on tällä hetkellä 82,5 minuuttia sisältäen tarvittavat pääteseisonta-ajat molemmilla päätteillä. Kun kyseistä linjaa liikennöidään 7,5 minuutin vuorovälillä, tarvitaan liikenteeseen 11 raitiovaunua. Mikäli vuoroväli tihennetään 6 minuuttiin, on kalustotarve samalla linjalla jopa 14 vaunua eli liikenteeseen sitoutuu kolme vaunua enemmän. Toimenpide lisää vuorojen määrän kahdeksasta kymmeneen tuntia kohden eli matkustajakapasiteetti lisääntyy 25 prosenttia. Vastaavasti myös liikennöimiskustannukset lisääntyvät kyseisellä linjalla noin 25 prosenttia.

Raitiovaunukaluston hankinnassa on varauduttu myös 47-metrinen vaunukaluston tilaamisen. Käytännössä nykyiseen vaunuun lisätään yksi noin 10-metrinen lisämoduuli ja vaunun matkustajakapasiteetti kasvaa yli 30 prosenttia 264 henkilöstä 345 henkilöön.

Maankäyttö kehittyi tulevina vuosina Hervannan ratahaaralla niin, että vuoteen 2030 mennessä uusia asukkaita on 10 000 enemmän kuin nykyisin. Uusia työpaikkoja syntyy ratahaaralle samassa ajassa 500 kappaletta. Ennusteiden mukaisesti tämä maankäytön kehittyminen lisää Hervannan haaran ratikkamatkoja nykyisestä 33 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Hervannan haaran kysyntä on selvästi suurinta Tampereen ratikkaliikenteessä pitkälle tulevaisuuteen.

Ratikan optimaalinen linjasto maankäytön näkökulmasta muodostuu 2030-luvulla Hervanta-Lentävänniemi ja Linnainmaa-Pirkkala -linjoista. Sammonaukion ja Koskipuiston välillä on kyseisten linjojen yhteinen osuus. Koko liikennejärjestelmän sujuvuuden ja joukkoliikenteen matkustajapalvelun näkökulmasta on järkevää, että kyseisillä linjoilla on sama vuoroväli. Näin ratikkaliikenteen vuoroväli yhteisellä osuudella on aina sama ja palvelu asiakkaille on säännöllistä, sujuvaa ja täsmällistä.

Mikäli Hervanta-Lentävänniemi ja Linnainmaa-Pirkkala -linjat liikennöidään 6 minuutin vuorovälein 7,5 minuutin sijaan, ovat pelkästään ratikan vuotuiset liikennöintikustannukset 2,3 milj. euroa suuremmat. Ratikan tiheämpi vuoroväli edellyttää myös bussien liityntäliikenteeltä tiheämpää vuoroväliä ja siten myös suurempia kustannuksia. Bussien liityntäliikenteitä on 2030-luvun linjastossa nykyistä enemmän ja tiheämmästä vuorovälistä syntyvät vuotuiset lisäkustannukset ovat arviolta noin 2 milj. euroa. Tiheämmin liikennöivä ratikkaliikenne aiheuttaa myös muulle liikennejärjestelmälle enemmän haittaa. Ratikan vuoroväli on molemmissa vaihtoehdoissa niin tiheä, että ero lipputuloissa ei tarjonnan määrän johdosta ole merkittävä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hervanta-Lentävänniemi-linjan liikennöinti 7,5 minuutin vuorovälillä edellyttää 15 vaunua ja lisäksi on tarkoituksenmukaista, että 3 varavaunua ovat pitkiä. Pitkiä, 47-metrisiä, vaunuja olisi 2030-luvun alkupuolella 18 kappaletta yhteensä 34 vaunusta. Vaunun pidentämisen kustannus on noin 25 milj. euroa riippuen lopullisesta vaunumäärästä. Investoinnin myötä ratikkaliikenteen vuotuinen kalustovuokra kasvaa pidennyksen johdosta noin 1,5 milj. euroa. Kaluston pidentämisen ansiosta Tampereen ratikkalinjastoa voidaan liikennöidä 7,5 minuutin vuorovälillä, mikä säästää joukkoliikenteen liikennöimiskustannuksia vuositasolla noin 4 milj. euroa. Hervanta-Lentävänniemi-linjan varustaminen pidemmällä vaunuilla 2030-luvulla on näin taloudellisesti kannattavampaa kuin kapasiteetin lisäys vuoroväliä tihentämällä eli kasvattamalla liikenteessä olevien vaunujen määrää.

Tampereen raitiotieverkko on mitoitettu 47-metriselle vaunulle. Merkittävin nykyiseen verkkoon tehtävä muutos koskee Koskipuiston pysäkkiä, joka on rakennettu 37-metriselle vaunulle tilanpuutteen johdosta. Tampereen henkilöratapiha -hankkeessa toteutetaan uudet raitiotiepysäkit Itsenäisyydenkadulle ratasiltojen alle 2030-luvun taitteessa. Siihen mennessä Koskipuiston pysäkillä voidaan toimia poikkeusjärjestelyin, jotka on toteutettava ennen vuotta 2027, jolloin pidennetyt vaunut aloittavat liikenteessä.

Tampereen Raitiotie Oy kalustonomistajana käyttää kalustohankintaan sisältyneen option ja rahoittaa kaluston pidentämisen investoinnin. Tampereen Raitiotie Oy laskuttaa investointikustannukset sopimuksen mukaisesti joukkoliikenteen tilaajalta kalustovuokrana.

Vaunujen pidentäminen maksaa arviolta yhteensä 15-25 milj. euroa riippuen pidennettävien vaunujen määrästä. Pidennysprojekti on mahdollisesti tarkoitus aloittaa jo ennen Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien rakentamista koskevan päätöksen tekemistä, sillä pidentäminen on liikennöinnin kannalta järkevää myös nykyisellä osat 1 ja 2 kattavalla rataverkolla. Näillä näkymin ensivaiheessa tilattaisiin 11 vaunun pidennys (ja pidennysosaan liittyvä kehitystyö) noin 15 milj. euron hintaan ja mahdollisen Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien (PirLi) rakentamispäätöksen jälkeen vielä 8 vaunun pidennystä lisää noin 10 milj. euron hintaan. Jälkimmäinen 10 milj. euroa voitaisiin sisällyttää PirLi rakentamispäätöksen yhteydessä tehtävään takauspäätökseen.

Tampereen kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.10.2020 § 133 raitiotien osan 2 Pynnikintori - Lentävänniemi investointipäätöksessä, että Tampereen Raitiotie Oy:n puolesta sitoudutaan omavelkaiseen takaukseen enintään 120 milj. euron lainan takaisin maksamisesta korkoineen ja muine lainaehtoineen 30 vuoden laina-ajaksi. Tämänhetkisen arvion mukaan raitiotien osan 2 takausvaltuuteen kohdistuvia lainoja tullaan nostamaan kokonaisuudessaan vain noin 90 milj. euroa, joten takausvaltuutta jää käyttämättä arvion mukaan noin 30 milj. euroa. Siten vaunujen pidennysprojektin maksimissaan 25 milj. euron rahoitus teknisesti ottaen mahtuisi valtuuston jo aikaisemmin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hyväksymään 120 milj. euron takausvaltuuteen. Koska valtuuston takauspäätös on perustelutekstissä rajattu vain osan 2 raideinfran rakentamiseen ja uuden kaluston hankkimiseen, ei takausta voida ilman erillistä päätöstä käyttää nykyisen kaluston pidentämiseen. Siten kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitetään myönnettäväksi takaus raitiovaunukaluston pidentämiseen.

Tampereen kaupungin kokonaistakausmäärä Tampereen Raitiotie Oy:lle on aiemmin päätöksiin 440 milj. euroa, päätöksiin § 89, 19.12.2016 Tampereen Raitiotie Oy:n perustaminen 310 milj. euroa, 19.10.2020 § 133 Raitiotien osan 2 Pyyrikintori - Lentävänniemi investointipäätös 120 milj. euroa ja 18.03.2024 § 40 Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n rahoitukselle 10 milj. euroa.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin takausprovisio ja takauksella on kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä vastavakuus. Tampereen Raitiotie Oy:lle myönnettyjen nykyisten ja tulevien takausten vakuutena on tällä hetkellä yhteensä 500 milj. euron kiinnitykset.

Tampereen kaupungin hallintosäännön mukaisesti konsernijohtaja hyväksyy valtuuston päätöksellä myönnettyjen nostettavien lainaerien rahoittajan ja takausehdot.

Tiedoksi

Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö, Antti Ainola, Mikko Nurminen, Mika Periviita, Arto Vuojolainen, Saara Unnanlahti, Sanna Kareinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§249

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)